

Іван Комаровський

студент,

Тернопільський національний економічний університет

СУЧАСНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Постійно мінливі економічні умови зумовлюють необхідність змін в теорії і практиці бухгалтерського обліку, що є найважливішим елементом інформаційно-аналітичної системи управління економічними суб'єктами. Період, що охоплює кінець XIX -початок XXI ст., характеризується постійними спробами представників світового професійного співтовариства виробити нові теоретико-методологічні підходи до формування моделей обліку та звітності, які найбільшою мірою відповідають сучасним вимогам і умовам економічного і соціального розвитку суспільства. Щодо сучасного етапу розвитку бухгалтерського обліку в умовах його гармонізації та стандартизації існують різні позиції теоретиків бухгалтерського обліку - представників зарубіжних шкіл. В умовах, коли в національні системи обліку впроваджуються правила, принципи і стандарти, виведені на основі англо-американської та континентальної моделей обліку, а теорія бухгалтерського обліку в більшості випадків залишається без змін, виникає невідповідність теоретичних основ обліку з практикою його ведення на основі національних стандартів.

Проаналізувавши стан сучасної системи оподаткування України, можна зробити висновок, що вона має серйозні недоліки, а саме: нестабільність податкової системи. Часті зміни в законодавчих актах щодо окремих податків негативно впливають на розвиток підприємницької діяльності; основним є фіскальне спрямування податкової системи; відсутні єдині та порівняно стабільні нормативи відрахувань від загальнодержавних податків до місцевих бюджетів тощо. Регулювання сучасних економічних відносин в Україні потребує гнучкої податкової політики держави, яка дала б змогу оптимально пов'язати інтереси держави з інтересами підприємництва. Безумовно, створити таку податкову систему майже неможливо. Для створення оптимальної системи оподаткування необхідно керуватися такими основними принципами, як соціальна справедливість, рівнонапруженість, економічна ефективність, стабільність, гнучкість. В Україні ж ці принципи на сучасному етапі ігноруються, що породжує проблеми визначення розміру, кількості податків, способу їх стягнення.

Одним із шляхів розвитку національної економіки є вдосконалення інформаційного забезпечення управління. Основою його є регульована державою національна облікова система та системи економічного аналізу та аудиту. Метою економічного аналізу в аудиті є визначення суті й змісту ділової активності клієнта, оцінка фінансово-господарських перспектив його функціонування в майбутньому. економічний аналіз, який використовують для потреб аналітичної оцінки діяльності підприємства, доповнений теорією аудиту, дає змогу сформувати комплексну методичку детальної аналітично-облікової оцінки підприємства і значно підсилює і оптимізує управлінські рішення системи менеджменту.

Орієнтація економічних реформ на відновлення виробництва, його оновлення і подальше вимагає пильної уваги до аналізу й оцінки наявного виробничого потенціалу, обґрунтування потреб в інвестиціях та аналізі ефективності різних інвестиційних проектів, ретельному порівнянні витрат і отриманих результатів, тобто визначає затребуваність інноваційно-інвестиційного, виробничого і функціонально-вартісного аналізу. Все це передбачає подальший розвиток методів аналізу, визначає необхідність формування та перевірку на практиці нових методик аналізу, котрі є адекватними вимогам ринкової економіки.

Система бухгалтерського обліку виступає основою, інформаційною базою системи управління суб'єктом господарювання, зокрема при в процесі формування складових вартості публічної компанії. Попри те, що вартість компанії визначається з використанням не тільки облікових даних, але також і фінансових показників, інформації про галузь та ринок, технічних характеристик, бухгалтерська інформація має велике значення при визначенні вартості фірми.

Система аналітичного забезпечення як інструмент управління повинна супроводжувати процес прийняття управлінського рішення. Потреба в комплексній діагностиці обумовлена властивістю адитивності інформації. Об'єкт, що містить в собі більше інформації, відповідно має більше зв'язків між своїми елементами і з навколишнім середовищем, більш високоорганізованими. Все це зумовлює

синергетичний ефект інформаційної забезпеченості управління у здатності підвищувати ефективність діяльності підприємства.

Економічний аналіз є невід'ємною частиною і універсальним методом, який використовується у всіх науках, об'єктом вивчення яких є економіка – від економічної теорії, що виявляє макроекономічні закономірності розвитку суспільства, до економіки підприємства, де економічний аналіз розглядається як серцевина пізнання, відображаючи факти господарського життя.

Ефективність за економічним змістом і способи розрахунку показників є динамічною характеристикою діяльності підприємства, тому оцінка має цільовий характер. Тому модель аналізу повинна відображати характеристики, що є достатніми за кількістю й доречними за якістю з метою управління.

Методика аналізу економічного потенціалу підприємства має бути представлена такими етапами: підготовчим, інформаційним, аналітичним і заключним.

Удосконалення аналітичного забезпечення управління підприємством передбачає:

- вибір оціночних індикаторів цільової спрямованості моделі управління підприємством та визначення їх інформаційного наповнення;
- розширення аналітичного забезпечення управлінського процесу за рахунок вдосконалення інформаційних потоків фінансового і управлінського обліку, фінансової та управлінської звітності;
- розрахунок оціночних індикаторів цільової спрямованості моделі управління підприємством;
- порівняльна характеристика аналітичного забезпечення управління діючими обліково-аналітичними системами підприємств для їх функціонування в системі кластеру;
- обліково-аналітичне забезпечення управління внаслідок впровадження рекомендацій щодо його вдосконалення;
- моделювання оціночних індикаторів фінансового стану підприємства з метою ефективного управління.

Дотримання вище наведених напрямів удосконалення аналітичного забезпечення управління і його інформаційний супровід забезпечує зростання ринкової вартості підприємства, підвищення ефективності управління власним капіталом, активізацію темпів економічного розвитку та інші показники, що формують рівень капіталізації і прибутковості підприємства. Тобто, чим більшим є розмір власного капіталу підприємства, тим вищим є стан інформації, необхідної для прийняття фінансових рішень.

Ефективність обліково-аналітичної системи залежить, насамперед, від урахування специфіки діяльності економічного суб'єкта. І оскільки в основі обліково-аналітичної системи лежить системний підхід, що дозволяє розглядати підприємство як складний об'єкт, що складається з ряду підсистем, то і обліково-аналітична система на підприємстві повинна складатися з ряду підсистем.

Розширення аналітичного забезпечення управлінського процесу за рахунок вдосконалення інформаційних потоків фінансового та управлінського обліку і фінансової звітності – це процес безперервного цілеспрямованого збору відповідних інформативних даних, необхідних для розрахунку оціночних індикаторів цільової спрямованості моделі управління підприємством. У зв'язку з цим доцільно максимально розширити межі фінансового обліку та фінансової звітності в інтересах управління, а потім перейти до побудови управлінського обліку та звітності. Їх формат може бути представлений як додаток до форматів фінансового обліку та фінансової звітності або визначатися як самостійний напрям формування обліково-аналітичної інформації в інтересах управління підприємством [9, с. 196-197].

Отже, вихідні дані і результати аналізу функціонування підприємства здійснюють свій вираз через систему показників і параметрів, що описують суб'єкт управління. Показники відображають кількісну сутність об'єкта дослідження, параметри – її якісні характеристики. Успішність реалізації аналітичних досліджень системи управління залежить не тільки від методології, але і від якості інформаційного та організаційного забезпечення. Виявлено, що необхідна для аналізу інформація носить обліковий, плановий, організаційно-розпорядчий, проектний, нормативний, оціночний і правовий характер, збирається всередині і ззовні підприємства.

Список використаних джерел

1. Бруханський Р. Ф. Управлінський облік. Навчальний посібник. Тернопіль : ТНЕУ, 2012. 223 с.
2. Бруханський Р. Ф. Облікова інформація у забезпеченні прийняття ефективних управлінських рішень стратегічного характеру. Інноваційна економіка. 2012. Вип. 8 (34). С. 267-270.

3. Бруханський Р. Ф. Стратегічна обліково-аналітична система аграрних підприємств: вимоги, користувачі, суб'єкти генерування інформації. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2016. Випуск 1. С. 5-14.

4. Вейкрута Л.С., Бандура З.Л. Роль і значення аналізу та аудиту в системі управління підприємств. URL: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/12429/1/6_28-32_Vis_722_menegment.pdf

5. Гудзинський О.Д. Теоретичні аспекти формування обліково-аналітичного механізму менеджменту. Облік і фінанси АПК. 2008. № 3. С. 89-93.

6. Гуменюк О.О. Функціонування аналітичного забезпечення діяльності підприємства. Сталий розвиток економіки. 2015. № 3. С. 212-216.

7. Гушан О.В., Громова А.Є. Проблеми і перспективи розвитку оподаткування в Україні. Молодий вчений. 2017. № 4 (44). URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4/151.pdf>

8. Пуцентейло, П.Р. Стратегічні управлінські орієнтири економічного розвитку регіону. Стратегії та інновації: актуальні управлінські практики: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. Кривий Ріг: Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, 2018. С. 205-208. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/28881>.

9. Пуцентейло, П. Шляхи удосконалення аналітичного забезпечення управління в аграрному бізнесі. Теоретичні та прикладні аспекти розвитку аграрного бізнесу України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю [м. Тернопіль, 28 жовт. 2015 р.] / редкол. : Б. О. Язлюк, П. Р. Пуцентейло, Ю. І. Гайда [та ін.] ; відп. за вип. П. Р. Пуцентейло. Тернопіль : Економічна думка, 2015. С. 196-198. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/4980>.